

Inbjudan till konferens om kompensationsåtgärder vid exploateringar i kultur- och naturmiljöer

Konferens 1-2 december 2014 i Göteborg

Kompensation är nytt verktyg i Sverige som används vid exploatering i områden med värdefulla kultur- och naturmiljöer. Kommuner reglerar kompensationsåtgärder i exploaterings- och markanvisningsavtal vid upprättandet av detaljplaner. Statliga myndigheter kan införa kompensationsåtgärder, som villkor för tillstånd med målet att återskapa/stärka värden i landskapet som skadas vid exploateringar. Pådrivande i denna utveckling av kompensationstänkandet har ofta varit konsulter som haft i uppdrag att inventera kultur- och naturmiljöer, redovisa kvaliteter i landskapet och föreslå åtgärder som gottgör negativa ingrepp i miljön.

Vad är kompensationsåtgärder? Enligt Svenska Akademiens ordbok kommer kompensation från latinets *compensare* och används i betydelsen ersätta, uppväga, utjämna, gottgöra, kvitta eller avväga intressen mot varandra. Kompensation i samhällsplaneringen kan utifrån denna synvinkel förstås som åtgärder som syftar till att ersätta en negativ påverkan, gottgöra skadliga ingrepp eller återskapa förlorade kultur- och naturvärden i landskapet.

Fem grundvillkor behöver uppfyllas för att åtgärder ska kunna definieras som kompensation i samhällsplaneringen. Det måste föreligga (1) en exploatering i kultur- eller naturmiljöer som (2) leder till en negativ påverkan, vilket i sin tur (3) påkallar ett behov av gottgörelse (åtgärder), som (4) antingen regleras i avtal med exploatören eller fastställs i myndighetsbeslut och som ska (5) genomföras inom en bestämd tidsrymd. När dessa grundvillkor är uppfyllda föreligger kompensation i samhällsplaneringen.

Syfte och innehåll

Konferensens övergripande syfte är att inleda en nationell dialog och kunskapsutveckling om kompensation och dess roll i samhällsplaneringen. Kultur- och naturmiljön är en kollektiv nytta där exploateringsintressen och bevarandebalansen behöver balanseras mot varandra på ett bättre sätt. Konferensen kommer att innehålla intressanta föreläsningar, spännande presentationer av konferenspaper och givande diskussioner om projekt i workshops.

Teman för konferensen

Vi önskar konferenspaper och presentationer som behandlar kompensation i kultur- och naturmiljöer inom följande teman:

- Kompensation som teori, metod och praktik i samhällsplaneringen
- Typer av kompensation som syftar till återskapa/stärka kvaliteter i kultur- och naturmiljöer
- Kulturmiljö- och naturmiljökompensation som hot och/eller möjlighet i detaljplaneprocesser
- Kompensation som paradigmskifte i samhällsplaneringen
- Praktikfall: För- och nackdelar med kompensation i projekt
- Exempel på kompensationsåtgärder i planeringsunderlag

Konferenspapren bör vara på 7 000 - 12 000 ord. Texterna kommer efter granskning att redovisas i en rapport och göras tillgänglig på hemsidan. För kvalitetsgranskningen av texterna svarar konferensens vetenskapliga kommitté. Även powerpoint-presentationer kommer att presenteras på hemsidan.

Målgrupper

Konferensen vänder sig till forskare, konsulter, företag, kommunala förvaltningar och statliga myndigheter med ett direkt intresse i planering, projektering, byggande och förvaltning av kultur- och naturmiljöer. Målgruppen inom akademi, näringsliv och offentlig sektor omfattar:

- Forskare vid universitet och högskolor som studerar hur kultur- och naturfrågor behandlas i arkitektur, kulturmiljövård och samhällsbyggande.

- Handläggare vid länsstyrelsernas enheter för kulturmiljö och samhällsplanering som prövar detaljplaner och skydd av kulturmiljöer.
- Statliga myndigheter (främst Riksantikvarieämbetet, Boverket, Naturvårdsverket och Trafikverket) som utvecklar kunskapsunderlag för kultur- och naturmiljöer.
- Kommunala tjänstemän vid förvaltningar som arbetar med planering (översiktsplaner, detaljplaner, bevarandeplaner osv) och yttrar sig över dessa planeringsunderlag.
- Konsulter, företag och museer som anlitas för att identifiera höga värden, samt utreda och redovisa hur exploateringar påverkar kultur- och naturmiljöer.
- Arkitektkontor som anlitas för att utveckla och gestalta förslag till ny bebyggelse i områden med värdefulla kultur- och naturmiljöer.
- Exploatörer och byggherrar som vill genomföra projekt i områden med kultur- och naturmiljöer och ger uppdrag till konsulter att ta fram planeringsunderlag.

Viktiga tidpunkter och konferensavgift:

2014-06-30: Sista dag för inlämning av abstract till paper eller/och presentation

Löpande accept till författare/presentatörer

2014-11-01: Sista dag för inlämning av konferenspaper och/eller presentation (slutlig version)

Abstract, paper och presentationer skickas till e-post: kontakt@kulturkompensation.se

2014-11-01: Sista anmälningsdag för deltagande (obs tänk på att antalet platser är begränsat)

Konferensavgift: 500 SEK per person. För inbetalning se hemsida, <http://kulturkompensation.se/>

Konferensinformation

Konferensen äger rum hos Göteborgs Stadsmuseum med start måndagen den 1:e december kl. 12.30 och avslutas tisdagen den 2:e december. Information om konferensen kommer att presenteras fortlöpande på hemsidan <http://kulturkompensation.se/>

Konferensen arrangeras av Göteborgs Stadsmuseum, KTH/Arkitektur och Rio Kulturlandskapet.

Key-note speakers

Följande tre talare presenterar sina tankar om kompensation i kultur- och naturmiljöer:

- Peggy Lerman, Jurist, Lagtolken AB
- Julia Nordblad, Lektor, Uppsala universitet
- Erik Skärbäck, Professor, SLU

Organisationskommitté

- Ylva Blank, Göteborgs Stadsmuseum, ylva.blank@kultur.goteborg.se
- Benjamin Grahn-Danielsson, Rio Kulturlandskapet, benjamin.grahn@kulturland.se
- Magnus Rönn, KTH/Arkitektur, magnus.ronn@arch.kth.se

Vetenskaplig kommitté

- Jonas E Andersson, Tekn Dr., Birka Arkitekt & Design.
- Tony Axelsson, Fil. Dr., Institutionen för historiska studier, Göteborgs Universitet.
- Ylva Blank, Fil Kand., Göteborgs Stadsmuseum.
- Maria Håkansson, Tekn. Dr., KTH/Samhällsplanering.
- Magnus Rönn, Tekn Dr., KTH/Arkitektur.
- Stig Swedberg, Kulturvetare/ärkeolog, Rio Kulturlandskapet.
- Ann Åkeskog, Fil. Dr., Institutionen för stad och land, SLU/Uppsala.